

Konkluzje Rady w sprawie Demokratycznej Republiki Konga

1. Unia Europejska jest nadal poważnie zaniepokojona sytuacją polityczną w Demokratycznej Republice Konga (DRK) spowodowaną blokowaniem wdrożenia pluralistycznego porozumienia politycznego z 31 grudnia 2016 r. oraz sytuacją w zakresie bezpieczeństwa w kilku regionach kraju, w których odnotowano nieproporcjonalne użycie siły. Sytuację tę pogarsza kryzys gospodarczy i budżetowy, który szczególnie mocno dotyka ludność.
2. UE z zadowoleniem przyjmuje porozumienie z 31 grudnia 2016 r.; stanowi ono jedyny sposób, by umocnić legitymację niezbędną instytucjom, które powinny kierować przemianami, łącznie z urzędem prezydenta. Ani śmierć lidera opozycji Etienne'a Tshisekiediego, ani sytuacja w zakresie bezpieczeństwa nie powinny stanowić pretekstu do kwestionowania tego procesu, który musi doprowadzić do demokratycznej i pokojowej zmiany władzy. Porozumienie to przewiduje między innymi zachowanie funkcji przez obecnego prezydenta, pod warunkiem że premierem mianowana zostanie osoba zaproponowana przez opozycję i że wszystkie instytucje zostaną tymczasowo utrzymane do końca roku. Zarazem porozumienie wyklucza zachowanie urzędu przez obecnego prezydenta po upływie tego terminu. UE podkreśla pilną potrzebę skutecznego wdrożenia porozumienia przez wszystkie zainteresowane strony, w szczególności przez większość prezydencką, w celu przeprowadzenia wyborów przed końcem 2017 r., a tym samym w celu uzyskania pełnej legitymacji konstytucyjnej. Niedawne mianowanie nowego przewodniczącego rady mędrców *Rassemblement*, który będzie również pełnił funkcję przewodniczącego Narodowej Rady Monitorowania Wdrażania Porozumienia (CNSA), stanowi pierwszy krok w tym kierunku.
3. W tym kontekście UE potwierdza swoje pełne poparcie dla roli, jaką odgrywa Konferencja Biskupów Katolickich (CENCO); jej autorytet moralny, bezstronność i legitymacja są niezbędnymi warunkami pomyślnego przebiegu procesu i są uznawane przez wszystkie podmioty działające w DRK. UE popiera zalecenia zawarte w komunikacie zgromadzenia plenarnego CENCO z 22 lutego 2017 r. i apeluje do przedstawicieli tego regionu i społeczności międzynarodowej o dalsze zaangażowanie u boku CENCO. UE potępia niedawne akty przemocy przeciwko kościołom i innym instytucjom CENCO i przypomina, że sprawcy będą musieli odpowiedzieć za swoje czyny.
4. Głęboki kryzys instytucjonalny, bezpieczeństwa i społeczno-gospodarczy, który dotyka ten kraj, można przezwyciężyć jedynie poprzez pełne wdrożenie porozumienia z 31 grudnia 2016 r. oraz utworzenie rządu mającego wystarczającą legitymację, by doprowadzić DRK do wyborów. Konieczne są konkretne postępy, w szczególności pilne mianowanie premiera wywodzącego się z *Rassemblement*. Należy też w trybie pilnym zapewnić wdrożenie środków służących złagodzeniu napięcia, takich jak uwolnienie więźniów politycznych, natychmiastowe położenie kresu ich brutalnemu traktowaniu, zaprzestanie zastraszania i arbitralnych aresztowań przedstawicieli opozycji i działaczy obywatelskich oraz wstrzymanie wszystkich politycznie umotywowanych postępowań sądowych. UE odnotowuje, że udział kobiet w dialogu politycznym był ograniczony, i apeluje o ułatwienie ich zaangażowania we wdrażanie porozumienia.
5. UE podkreśla odpowiedzialność i istotną rolę, jaką Niezależna Krajowa Komisja Wyborcza (CENI) powinna odegrać w przeprowadzeniu demokratycznych i wiarygodnych wyborów. W tym celu UE ponawia swój apel o podjęcie dodatkowych środków w zakresie przejrzystości i zarządzania CENI, a także o pilne ustalenie kalendarza wyborczego i budżetu, które będą realistyczne i kompromisowe, tak by umożliwić przeprowadzenie wyborów przed końcem 2017 r. UE zachęca Zgromadzenie Narodowe do jak najszybszego przyjęcia środków ustawodawczych niezbędnych do przeprowadzenia wyborów, a także do utworzenia CNSA, która ma w tym kontekście odgrywać zasadniczą rolę organu nadzorującego CENI. Elementy te, jak również zaangażowanie finansowe ze strony przyszłego rządu, przyczynią się do zwiększenia zaufania, co pozwoli UE i innym partnerom udzielić wsparcia na rzecz wyborów.
6. W marcu Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych odnowi mandat misji MONUSCO. Priorytetowe znaczenie będzie miało wtedy wyposażenie misji w niezbędne środki umożliwiające przezwyciężanie nowych wyzwań w dziedzinie polityki i bezpieczeństwa, przy zapewnieniu wzmocnienia mechanizmu ochrony ludności cywilnej oraz udzieleniu odpowiedniego wsparcia na rzecz procesu wyborczego.
7. UE zdecydowanie potępia poważne naruszenia praw człowieka, których dopuszczono się w ostatnim czasie w DRK, oraz przypomina, że walka z bezkarnością – niezależnie od tego, kim są sprawcy tych naruszeń – jest jednym z warunków niezbędnych

do zapewnienia spokojnych przemian i trwałej stabilizacji w kraju. Władze muszą w pełni zagwarantować przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności, zwłaszcza wolności słowa, w tym w odniesieniu do niezależnych mediów, oraz wolności zrzeszania się. Zdaniem UE zasadnicze znaczenie ma w tym względzie to, by prace Wspólnego Biura ONZ ds. Praw Człowieka (BCNUDH) mogły być prowadzone bez przeszkód na terenie całego kraju.

8. UE wyraża ubolewanie z powodu pojawienia się ognisk przemocy w trzech prowincjach Kasai i w Kongu Centralnym; wskazuje to na ryzyko dalszego pogorszenia sytuacji w tym kraju. UE, podobnie jak członkowie Rady Bezpieczeństwa ONZ, wyraża zaniepokojenie niedawnymi doniesieniami o poważnych naruszeniach praw człowieka oraz prawa humanitarnego, popełnianych przez lokalne bojówki w prowincjach Kasai; w szczególności chodzi o rekrutowanie i bezprawne wykorzystywanie dzieci-żołnierzy; wyraża też zaniepokojenie w związku z mordami na ludności cywilnej dokonywanymi przez członków sił bezpieczeństwa DRK, które to akty w świetle prawa międzynarodowego mogą stanowić zbrodnie wojenne. UE popiera skierowany przez Radę Bezpieczeństwa ONZ do rządu DRK apel z 25 lutego 2017 r. o bezzwłoczne wszczęcie wiarygodnego i bezstronnego dochodzenia w sprawie tych aktów, aby osoby odpowiedzialne zostały postawione przed sądem; UE chce również, by wsparciem dla tego postępowania mogło być niezależne dochodzenie międzynarodowe.

9. UE jest głęboko zaniepokojona pogorszeniem się sytuacji humanitarnej w kilku regionach kraju i pragnie podkreślić nadrzędną wagę poszanowania zasad humanitarnych oraz potrzebę zapewnienia dostępu do społeczności dotkniętych trudną sytuacją.

10. Wciąż niepokoi również sytuacja na wschodzie kraju, w prowincjach Kiwu i w regionie jeziora Tanganika, podobnie jak doniesienia o możliwym przejęciu broni przez byłych rebeliantów M23. UE przypomina o odpowiedzialności kongijskich władz i apeluje do FARDC o podejmowanie – przy wsparciu MONUSCO – wszelkich wysiłków służących ochronie ludności. Jeśli chodzi o M23, UE przypomina o zobowiązaniach zawartych w deklaracjach z Nairobi z grudnia 2013 r., jak również o zasadach zapisanych w porozumieniu ramowym dotyczącym pokoju, bezpieczeństwa i współpracy w DRK i jej regionie.

11. UE przypomina przywódcom politycznym i członkom sił bezpieczeństwa, że jest gotowa przyjąć nowe indywidualne środki ograniczające przeciwko osobom odpowiedzialnym za poważne naruszenia praw człowieka, podżeganie do przemocy lub stwarzanie przeszkód w dążeniu do wyjścia z kryzysu w sposób oparty na konsensusie, pokojowy i zgodny z aspiracjami narodu kongijskiego do wybrania swoich przedstawicieli. UE zwraca się do wysokiej przedstawiciel, by zainicjowała prace w tym kierunku.

12. UE potwierdza swoją gotowość do jak najszybszego rozpoczęcia dialogu politycznego na najwyższym szczeblu z przyszłym rządem, zgodnie z art. 8 umowy z Kotonu. Jest gotowa udzielić wsparcia, w tym finansowego, na rzecz procesu wyborczego, który będzie spełniać wszystkie niezbędne warunki. UE jest również gotowa dalej wspierać ludność Kongo, która codziennie napotyka na poważne trudności społeczno-gospodarcze; UE zachęca też do wznowienia dialogu, w sposób zorganizowany, z międzynarodowymi instytucjami finansowymi w celu znalezienia trwałego rozwiązania obecnego kryzysu gospodarczego i budżetowego.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press